Vught

Raadsinformatiebrief

Datum	6 oktober 2026
Onderwerp	Raadsinformatiebrief motie toiletten
Zaaknummer	Z26 - 312532
Documentnr.	UIT/26 - 792921

Inleiding

Tijdens de raadsvergadering van 5 maart 2026 heeft uw raad een motie aangenomen over openbare toiletvoorzieningen. Hierin verzocht u ons de mogelijkheden te onderzoeken voor openbare toiletten in Helvoirt, Cromvoirt en in de omgeving van het vernieuwde Vughtse treinstation. Daarnaast riep u op om de ambities uit de Lokale Inclusie Agenda concreet in de praktijk te brengen en de financiële dekking voor deze voorzieningen te zoeken binnen het begrotingssaldo van 2026. Met deze brief informeren wij u over de uitkomsten van ons onderzoek.

Inhoudelijk

Openbaar toilet in Helvoirt en Cromvoirt

Het college heeft de mogelijkheden voor een openbare toiletvoorziening in Helvoirt en Cromvoirt verkend. Daarbij is gesproken met Ouderen Samen, Toegankelijk Vught, de Toilettenalliantie en het MDL Fonds (voorheen de Maag Lever Darm Stichting, de grootste Nederlandse organisatie die zich inzet voor mensen met maag-, darm- en leverziekten). Uit deze verkenning is op dit moment geen concrete en voldoende onderbouwde behoefte aan een nieuwe gemeentelijke openbare toiletvoorziening in Helvoirt of Cromvoirt naar voren gekomen.

In Helvoirt zijn bestaande toiletvoorzieningen aanwezig bij onder andere het HelvoirThuis en de tankstations. In Cromvoirt kan gebruik worden gemaakt van voorzieningen bij onder andere Battle Axe en De Oude Herberg. Het college kiest er daarom voor om vooral in te zetten op het beter bekend en vindbaar maken van het bestaande aanbod en uitbreiden van het aanbod. Een belangrijk instrument hiervoor is de WC Wijzer waar de Gemeente Vught sinds begin 2026 een samenwerking mee is aangegaan. Dit is een niet-commercieel initiatief van het MDL Fonds, in tegenstelling tot de eerder gecommuniceerde Hoge Nood App. De bestaande locaties worden gecontroleerd op toegankelijkheid en waar mogelijk worden nieuwe locaties toegevoegd. Ook wordt ingezet op het vergroten van de bekendheid van WC Wijzer.

In de verkenning is ook gekeken naar de mogelijkheid van een natuurtoilet als aanvullende voorziening. De indicatieve investering bedraagt circa € 20.000,-, met daarnaast structurele kosten voor beheer en onderhoud van circa € 3.000,- per jaar.

Vught

Voor plaatsing zou bovendien eerst een locatieonderzoek nodig zijn. Daarbij moet onder andere worden gekeken naar recreatieve bezoekersstromen, wandel- en fietsroutes, bereikbaarheid, eigendom, landschappelijke inpassing, sociale veiligheid, vandalismegevoeligheid en beheer en onderhoud. Voor deze uren is momenteel geen formatieruimte begroot. Gelet op het ontbreken van een concrete en voldoende onderbouwde behoefte ziet het college op dit moment geen aanleiding om hiervoor middelen beschikbaar te stellen. Het bestaande aanbod wordt als passend uitgangspunt beschouwd. De behoefte kan in de reguliere contacten met inwoners, belangenorganisaties en ondernemers worden gevolgd.

Openbaar toegankelijke toiletvoorziening bij station Vught
De mogelijkheden voor een toiletvoorziening in de omgeving van het vernieuwde station Vught zijn opnieuw verkend. Hiervoor is contact gezocht met NS.
Station Vught heeft circa 1.450 in- en uitstappers per dag. Dit ligt ruim onder de circa 5.000 in- en uitstappers per dag waarbij NS, volgens gehanteerde richtlijnen, een toiletvoorziening in beeld brengt, daarnaast is het geen overstapstation waarmee wachttijden en verblijf op het station beperkt zijn. NS heeft geen verplichting om op station Vught een toiletvoorziening te realiseren.

In de directe omgeving van het station is wel een toiletvoorziening beschikbaar. De vestiging van Albert Heijn tegenover het station stelt haar toilet beschikbaar en is hiervoor aangemeld bij de WC Wijzer. Ook in de nabije omgeving van het huidige, tijdelijke station is een opengesteld toilet (Fysiotherapie Bruyst- voorheen Ouwerkerk-). Wanneer de gemeente desondanks een aanvullende, openbare toiletvoorziening bij het station wil realiseren, ligt de verantwoordelijkheid voor de realisatie en de bijbehorende kosten bij de gemeente.

Daarvoor zijn er twee mogelijkheden: een inpandige voorziening in het stationsgebouw en een zelfstandige toiletunit buiten het gebouw. Een inpandige toiletvoorziening kent indicatieve investeringskosten vanaf circa € 100.000,-. Daarnaast zijn structurele kosten voor beheer en onderhoud aan de orde. De monumentale status van het stationsgebouw en het feit dat het gebouw buiten kantoortijden onbemand is, brengen daarnaast aandachtspunten met zich mee op het gebied van vandalisme, brandstichting, toezicht en verantwoordelijkheid voor eventuele schade. De haalbaarheid is bovendien afhankelijk van de toekomstige invulling van het stationsgebouw.

Een zelfstandige, zelfreinigende toiletunit kent ook indicatieve investeringskosten van ruim € 100.000,-, naast nog hogere structurele kosten voor beheer en onderhoud. Ook hierbij zijn toezicht, sociale veiligheid en vandalisme aandachtspunten. Gelet op het relatief beperkte aantal reizigers, de aanzienlijke investeringskosten, de structurele beheer- en onderhoudskosten en de risico's rondom toezicht en veiligheid, ziet het college geen aanleiding om bij station Vught een nieuwe toiletvoorziening te realiseren of hiervoor gemeentelijke middelen beschikbaar te stellen. Het college acht het niet

doelmatig om op basis van de huidige situatie een gemeentelijke investering te doen in een toiletvoorziening bij het station.

Uitvoering Lokale Inclusie Agenda

Een toegankelijke openbare ruimte is een belangrijk onderdeel van de Lokale Inclusie Agenda. Het kunnen beschikken over een toiletvoorziening kan voor sommige inwoners en bezoekers een voorwaarde zijn om zelfstandig en volwaardig aan de samenleving deel te kunnen nemen.

Het college onderschrijft het belang van een praktische uitvoering van de Lokale Inclusie Agenda. De Lokale Inclusie Agenda verplicht de gemeente echter niet tot het realiseren van een gemeentelijk openbaar toilet op iedere locatie waar hieraan mogelijk behoefte bestaat. Inclusie kan ook worden bevorderd door bestaande voorzieningen beschikbaar te stellen en beter vindbaar te maken.

Het college geeft hieraan concreet uitvoering door:

- deelname aan de werkgroep Toiletten;
- het actualiseren en uitbreiden van WC Wijzer;
- het beoordelen van bestaande locaties op toegankelijkheid;
- het vergroten van de bekendheid van WC Wijzer;
- het stimuleren van deelname door horeca en andere publiek toegankelijke locaties;
- het blijven volgen van signalen over de toegankelijkheid en beschikbaarheid van toiletvoorzieningen.

Vanuit de werkgroep Toiletten is daarnaast gevraagd om aandacht te besteden aan het omvatten van de beschikbaarheid van een MIVA-toilet bij de uitgifte van een evenementenvergunning. Deze mogelijkheid wordt nog onderzocht. Met deze inzet geeft het college invulling aan de Lokale Inclusie Agenda, zonder dat dit leidt tot de noodzaak om nieuwe gemeentelijke toiletvoorzieningen te realiseren. Daarbij zijn wij als Gemeente Vught al vooruitlopend op andere gemeenten door onze ambtelijke inzet en lokale trekkers.

Financieel

Het college heeft de door uw raad gevraagde mogelijkheden verkend binnen de bestaande ambtelijke capaciteit. Voor deze verkenning is daarom geen aanvullende financiële dekking uit het begrotingssaldo 2026 nodig. Uit de verkenning blijkt dat de realisatie van nieuwe toiletvoorzieningen aanzienlijke investerings- en structurele kosten met zich meebrengt:

Mogelijke voorziening	Indicatieve investering	Structurele kosten
Natuurtoilet	ca. € 20.000,-	ca. € 3.000,- per jaar
Inpandig toilet station Vught	ca. € 100.000,-	Vanaf € 5.000,- per jaar
Zelfreinigende toiletunit station Vught	ca. € 100.000,-	Vanaf € 25.000,- per jaar

Deze bedragen zijn indicatief. De werkelijke kosten zouden afhankelijk zijn van locatie, uitvoering, eigendom, beheer, onderhoud en eventuele bijdragen van derden.

Het college kiest er voor om voor geen van deze voorzieningen op dit moment middelen uit het begrotingssaldo 2026 beschikbaar te stellen. Er is geen concrete voorziening aangewezen waarvan de noodzaak voldoende is onderbouwd om deze aanzienlijke gemeentelijke investering en structurele lasten te rechtvaardigen. Daarmee wordt het verzoek om hiervoor dekking te zoeken binnen het begrotingssaldo 2026 niet ingevuld door een budget te reserveren.

Burgemeester en wethouders van Vught,

de secretaris,	de burgemeester,
W.F.F. Keijzers	C.N.A. Nijkerken-de Haan